

Dosarul nr.2r-101/24
2-22126180-01-2r-26022024

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud.: M. Stratan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Țurcan, D. Dulghieru, R. Pulbere)

DECIZIE

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Semeniuc Gabriela,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Manole Ion împotriva Gabrielei Semeniuc, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,
împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de Semeniuc Gabriela împotriva hotărârii din 29 martie 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 26 august 2022, Manole Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gabrielei Semeniuc, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni, solicitând stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, împreună cu tata Manole Ion și încasarea din contul Gabrielei Semeniuc în beneficiul lui Manole Ion a pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX în mărime fixă de XXXXX de lei lunar, începând din momentul adresării în judecată cu acțiune până la atingerea majoratului copilului.

Prin hotărârea din 29 martie 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central a fost admisă acțiunea depusă de Manole Ion. S-a stabilit domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, împreună cu tata Manole Ion. S-a încasat din contul Gabrielei Semeniuc în beneficiul lui Manole Ion pensia de întreținere a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime fixă de XXXXX de lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată, 26.08.2022, până la atingerea majoratului de către copilul minor. În partea încasării pensiei de întreținere, s-a dispus executarea imediată. S-a încasat din contul Gabrielei Semeniuc în bugetul de stat suma de 432 de lei taxa de stat.

La 27 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Semeniuc Gabriela a declarat apel nemotivat și fără dovada de plată a taxei de stat împotriva hotărârii din 29 martie 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea acestuia,

casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Manole Ion. Totodată, apelanta a menționat că, apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe (f.d.40-41).

Prin încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Semeniuc Gabriela și s-a acordat termen apelantei de 10 zile calendaristice, din momentul recepționării încheierii respective, ca să prezinte motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelului, în copii într-un număr egal de participanți la proces, precum și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 324 de lei. S-a explicat apelantei că cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată și înregistrată nemijlocit în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din respectiva încheiere, cererea va fi restituită. Asupra restituirii cererii de apel, instanța va decide la expirarea termenului acordat, fără citarea participanților la proces (f.d.51-52).

Prin încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Semeniuc Gabriela în temeiul art.369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termenul stabilit indicațiile instanței de apel din încheierea din 16 ianuarie 2024. S-a remis apelantei Semeniuc Gabriela cererea de apel cu toate documentele anexate la aceasta (f.d.62-64).

La 06 februarie 2024, Semeniuc Gabriela a declarat recurs împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii respective, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În susținerea recursului Semeniuc Gabriela a invocat că, instanța de apel eronat i-a restituit apelul, deoarece nu a recepționat atât hotărârea integrală a primei instanțe, cât și nici încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău de înlăturare a neajunsurilor cererii sale de apel. La 01 februarie 2024 a recepționat numai încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul său, precum și nu cunoaște motivul returnării instanței de apel a corespondenței cu mențiunea „nereclamată”, întrucât s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, neschimbându-și domiciliul său.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că, copia încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa de domiciliu a Gabrielei Semeniuc la 22 ianuarie 2024, cu toate acestea nu se atestă date când a fost recepționată de către recurentă.

Potrivit informației de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: <https://cac.instante.justice.md>, încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată la 24 ianuarie 2024.

Totodată, în cererea de recurs, Semeniuc Gabriela a invocat că la 01 februarie 2024 a recepționat, prin intermediul oficiului poștal, încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, recursul declarat de Semeniuc Gabriela la 06 februarie 2024, este în termen.

La 26 februarie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Manole Ion și Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni copia cererii de recurs depusă de Gabriela Semeniuc, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării a referințelor, însă părțile respective nu și-au valorificat dreptul procedural și nu au depus referințe (f.d. 77).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art.427 lit.a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art.364 alin.(1) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.452 din 28.12.2023, în vigoare din 23.01.2024), cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art.365 alin.(1) lit.d) și e) și alin.(4) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.452 din 28.12.2023, în vigoare din 23.01.2024), în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art.368 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.452 din 28.12.2023, în vigoare din 23.01.2024), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Potrivit art.369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Din actele cauzei rezultă că, la 29 martie 2023, Judecătoria Ungheni, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis integral acțiunea depusă de Manole Ion.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 27 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Semeniuc Gabriela a declarat apel nemotivat, precum și fără anexarea dovezii de plată a taxei de stat, împotriva hotărârii din 29 martie 2023 a Judecătoria Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii

depusă de Manole Ion. Totodată, apelanta a menționat că, apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe (f.d.40-41).

Prin încheierea din 17 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău, în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, nu a dat curs cererii de apel declarate de Semeniuc Gabriela și a acordat termen apelantei de 10 zile calendaristice, din momentul recepționării încheierii respective, ca să prezinte motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelului, în copii într-un număr egal de participanți la proces, precum și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 324 de lei. S-a explicat apelantei că cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată și înregistrată nemijlocit în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinirea indicațiilor din respectiva încheiere, cererea va fi restituită. Asupra restituirii cererii de apel, instanța va decide la expirarea termenului acordat, fără citarea participanților la proces (f.d.51-52).

Se reține că, la 23 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat la adresa de domiciliu a Gabrielei Semeniuc, indicată în cererea de apel nemotivată: XXXXX, copia încheierii din 17 octombrie 2023 pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel (f.d.53). Însă, plicul cu copia actului de dispoziție judecătoresc menționat, a fost returnat instanței de apel cu mențiunea „nereclamat”, adică nesolicitat de destinatar (f.d.54-55).

Potrivit trimeterii poștale conținute pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”: <https://posta.md/ro/track-trace/mailing/DS8010500166AS>, corespondența destinată Gabrielei Semeniuc în perioada de la 03.11.2023 – 20.11.2023, nu a fost posibil de înmănată din motivul indisponibilității destinatarului, clientul fiind informat (avizat).

Ține de menționat că, la 28 noiembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău repetat a expediat la adresa de domiciliu al apelantei, actul de dispoziție judecătoresc din 17 octombrie 2023 (f.d.56), însă, la fel, plicul cu copia actului de dispoziție judecătoresc menționat, a fost returnat instanței de apel cu mențiunea „nereclamat”, adică nesolicitat de destinatar (f.d.57-58).

Potrivit trimeterii poștale conținute pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”: <https://posta.md/ro/track-trace/mailing/DS8010989764AS>, corespondența destinată Gabrielei Semeniuc în perioada de la 07.12.2023 – 22.12.2023, nu a fost posibil de înmănată din motivul indisponibilității destinatarului, clientul fiind informat (avizat).

La acest aspect se reține că, conform pct.2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de *trimitere nereclamată* – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza *nesolicitării* sau refuzului de recepționare a acesteia.

Se remarcă că, Curtea de Apel Chișinău a mai făcut o încercare de a comunica Gabrielei Semeniuc încheierea din 17 octombrie 2023 pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel, fiind contactată la numărul de telefon mobil (XXXXXX), pe care apelanta l-a indicat personal în cererea de apel nemotivată și alte înscrisuri, însă era indisponibilă (f.d.39-40, 60).

Cele menționate supra atestă faptul că, Curtea de Apel Chișinău a întreprins toate măsurile necesare pentru a comunica Gabrielei Semeniuc încheierea din 17 octombrie 2023, prin care i s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, expediind copia acesteia atât la domiciliu apelantei, cât și contactând-o la numărul de telefon mobil, date de contact pe care apelanta le-a indicat personal în cererea de apel și alte înscrisuri anexate la dosar.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.112 alin.(4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma dată de drept rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art.10 alin.(1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Drept urmare, prin încheierea din 16 ianuarie 2024, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de Semeniuc Gabriela în temeiul art.369 alin.(1) lit.a) din

Codul de procedură civilă, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termenul stabilit indicațiile instanței de apel din încheierea din 16 ianuarie 2024. A remis apelantei Semeniuc Gabriela cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.62-64).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Gabriela Semeniuc, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 17 octombrie 2023 a indicat cert termenul (10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii respective) și a identificat locul precis (concret) în care apelanta trebuia să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 324 de lei, însă în termenul acordat, apelanta nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel și nu a prezentat în Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Conform art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art.102 alin.(6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite *la adresa menționată de parte* sau de un alt participant la proces.

Potrivit art.105 alin.(1) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Nu pot fi reținute argumentele Gabrielei Semeniuc precum că, nu a recepționat atât hotărârea integrală a primei instanțe și nici încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău de înlăturare a neajunsurilor cererii sale de apel. La 01 februarie 2024 a recepționat numai încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul său, precum și nu cunoaște motivul returnării instanței de apel a corespondenței cu mențiunea „nereclamată”, întrucât s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, neschimbându-și domiciliul său, care de altfel, sunt doar declarative. Or, după cum s-a stabilit supra, Curtea de Apel Chișinău a notificat încheierea din 17 octombrie 2023, prin care s-a acordat apelantei termen pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, la adresa de domiciliu și la numărul de telefon mobil pe care Gabriela Semeniuc le-a indicat personal în cererea de apel nemotivată, întrucât înștiințările/citațiile și actele de procedură se trimit la adresa menționată de parte.

Informații că apelanta Gabriela Semeniuc și-a schimbat domiciliul sau alte date de contact, la actele cauzei lipsesc, cu atât că, în cererea de recurs Gabriela Semeniuc a confirmat faptul că nu și-a schimbat domiciliul.

În conformitate cu art.61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin urmare, Gabriela Semeniuc, fiind interesată de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și fiind conștientă că încă la data 27 aprilie 2023 a depus apelul nemotivat, trebuia să depună diligență și să întreprindă măsuri de a se interesa la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv, inclusiv să se prezinte la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței pentru efectuarea actului de procedură în interiorul termenului stabilit de instanța de judecată.

Distinct de aceasta, hotărârea integrală din 29 martie 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: <https://jun.instante.justice.md>, la 07 septembrie 2023.

Cele menționate supra denotă că, argumentele invocate de Gabriela Semeniuc în cererea de recurs nu sunt plauzibile pentru a nu depune diligența necesară pentru îndeplinirea tuturor măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță, în situația în care la 27 aprilie 2023 a depus apel nemotivat și și-a asumat responsabilitatea să prezinte apelul suplimentar motivat.

Totodată, în conformitate cu art.115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată.

La acest aspect se remarcă că, potrivit avizului poștal de recepție nr. XXXXX, Semeniuc Gabriela a recepționat hotărârea integrală a primei instanțe la 16 noiembrie 2023 (f.d.60).

Astfel, în cazul în care recurenta/apelantă Gabriela Semeniuc a avut nevoie de un termen suplimentar, prin prisma art.115 din Codul de procedură civilă, era îndreptățită să solicite instanței de apel prelungirea termenului de lichidare a neajunsurilor cererii de apel, drept procedural pe care ultima nu l-a valorificat.

Cu toate acestea, însă, Gabriela Semeniuc de la data depunerii apelului nemotivat până la data restituirii acestuia, nu au întreprins nicio măsură, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în termenul stabilit de instanța de apel, după caz să solicite prelungirea acestuia, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

Dat fiind cele relatate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău privind restituirea apelului declarat de Gabriela Semeniuc.

Completul de judecată accentuează că, soluția dată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, în jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel în cazurile prevăzute de lege (*cauza Tudor-Comerț contra Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009*).

Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art.427 lit.a) și art.428 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Semeniuc Gabriela.

Se menține încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Manole Ion împotriva Gabrielei Semeniuc, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi